

T.C

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ANADALI KEMAN OLAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN
ORTAOKUL MÜZİK DERSİNDE KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Ufuk Alper ÖNDEROĞLU

DENİZLİ - 2019

T.C

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ANADALI KEMAN OLAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ORTAOKUL MÜZİK
DERSİNDE KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Ufuk Alper ÖNDEROĞLU

DANIŞMAN

Doç. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER

JÜRİ ÜYELERİ ONAY FORMU

Bu çalışma, Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda Jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN

Üye: Doç. Dr. Fatma AKYÜLLÜER

Üye: Dr. Öğr. Üy. Ceren SİYALİ GERÇEKER

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
26./06/2019 tarih ve 272 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içerisindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ufak Alper ÖNDEROĞLU

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde bana destek ve yol gösterici olan yıllanmış dostum, arkadaşım ve danışmanım Sayın Doç. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER'e, öğrencilik hayatımda bana emeği geçen tüm öğretmenlerime, yıllardır birlikte çalışmaktan mutluluk ve onur duyduğum ekip arkadaşlarıma, gücümü aldığım ailemin her bir üyesine, iyi ve kötü gün ortağım eşim Abdullah ÖNDEROğLU'na yürekten teőekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

Ana Dalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri

ALPER ÖNDEROĞLU, Ufuk
Yüksek Lisans Tezi, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı,
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER
Mayıs 2019, 62 Sayfa

Bu araştırmada temeldeki amaç, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda keman eğitimi alan müzik öğretmenlerinin ortaokul kurumlarında çalışmaya başladıktan sonra karşılaştıkları güçlüklerin tespit edilerek ortaya konması ve çözüm önerileri getirilmesidir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel model uygulanmış ve konunun içeriği gereği alan taraması yapılmıştır. Bunun için açık uçlu anket soruları hazırlanarak bir ön çalışma yapılmış ve Denizli’de özel ve resmi ortaokullarda çalışan 28 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin yaşadıkları güçlükler; müzik sınıflarının eksikliği, ders saatlerinin yetersizliği, öğrencilerin, idarecilerin ve diğer öğretmenlerin müzik dersine karşı olumsuz tutum ve davranışları, sınıflardaki yalıtım sorunu ve Türk Müziği alanındaki eğitim yetersizliği olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik öğretmeni, çalgı eğitimi.

ABSTRACT

Problems Encountered By The Music Teachers Major In Violin In The Secondary School Music Course And Solution Proposals

ALPER ÖNDEROĞLU, Ufuk

Master Thesis, Department of Fine Arts Education Music Education

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER

May 2019, 62 Pages

The basic aim of this study is to determine the difficulties encountered in the secondary schools by the music teachers who have studied violin in institutions that train music teachers, and to present solutions. In this study, a descriptive model, one of the quantitative research methods, was applied and due to the nature of the subject area scan was performed. For this purpose, open-ended survey questions were prepared and a preliminary study was performed and it was applied to 28 music teachers working in private and public secondary schools in Denizli. As a result of the research, the main problems encountered by the music teachers major in violin, the lack of music classes, lack of course hours, the negative attitudes and behaviors of students, administrators and other teachers towards the music lesson, the isolation problem in the classrooms and the lack of education in the field of Turkish Music were determined.

Keywords: Music teacher, instrument training.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ONAY FORMU	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ETİK BEYANNAMESİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi	3
1.3. Alt Problemler	3
1.4.Araştırmanın Amacı	4
1.5.Araştırmanın Önemi.....	4
1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
ALANYAZIM TARAMASI.....	5
2.1. Eğitim.....	5
2.2. Müzik Eğitimi	6
2.3. Çalgı Eğitimi.....	9
2.4. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Çalgı Eğitimi.....	9
2.5. Keman Eğitimi.....	10
2.6. İlgili Literatür	11
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	15
YÖNTEM.....	15

3.1. Araştırmanın Yöntemi	15
3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu	15
3.3. Veri Toplama Araçları(Teknikleri)	16
3.3.1. Alt Problemlere İlişkin Sorular	17
3.4. Veri Toplanma Süreci.....	18
3.5. Verilerin Analizi	18
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	19
BULGULAR ve YORUM	19
4.1. Anadali Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Çalgılarını Aktif Olarak Kullanabilme Durumları.....	19
4.1.1. Derslerde Öğretim Materyali Olarak Kemanın Kullanım Durumu.....	19
4.1.2. Belirli Gün Ve Hafta Etkinliklerinde Kemanın Kullanım Durumu	20
4.1.3. Keman Ana Dalını Seçmiş Olmalarının Müzik Öğretmenliğine Katkıda Bulunma Durumu	20
4.2. Anadali Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları Keman Eğitimi İle Çalıştıkları Kurumun Müzik Öğretim Programının Birbiri İle Uyumu.....	21
4.2.1. Mezun Olduğunda Kemanda Çalınan Pozisyonun Gösterilmesi	21
4.2.2. Keman Öğrenimi Sürecinde Çalınan Etüt ve Eserler	22
4.2.3. Keman Öğrenimi Sürecinde Sahne Performansı Gerçekleştirme Durumu	23
4.2.4. Alınan Keman Eğitimi İle Çalışılan Kurumun Müzik Öğretim Programının Birbiri İle Uyumu	24
4.3. Anadali Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlar	25
4.3.1. Okul Yönetimi Tarafından Alanla İlgili Desteklenme Durumu.....	25
4.3.2. Çalışılan Okulda Müzik Sınıfının Bulunma Durumu.....	26
4.3.3. Çalışılan Kurumda Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlükler	26
4.4. Anadali Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	27

BEŞİNCİ BÖLÜM.....	29
TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER	29
5.1. Tartışma ve Sonuç	29
5.2. Öneriler.....	36
KAYNAKÇA.....	38
EKLER.....	42
ÖZGEÇMİŞ	50

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet, Yaş ve Kıdemleri.....	16
Tablo 4.1.1. Derslerde Öğretim Materyali Olarak Kemanın Kullanımı.....	19
Tablo 4.1.2. Belirli Gün Ve Hafta Etkinliklerinde Kemanın Kullanımı.....	20
Tablo 4.1.3. Keman Ana Dalını Seçmiş Olmalarının Müzik Öğretmenliğine Katkısı.....	20
Tablo 4.2.1. Mezun Olduğunda Kemanda Çalınan Pozisyon.....	22
Tablo 4. 2. 2.1. Keman Öğrenimi Sürecinde Çalınan Etütler.....	22
Tablo 4. 2. 2.2. Keman Öğrenimi Sürecinde Çalınan Eserler.....	23
Tablo 4.2.3. Keman Eğitimini Süresince Sahne Performansı Gerçekleştirme.....	23
Tablo 4.2.4. Alınan Keman Eğitimi İle Çalışılan Kurumun Müzik Öğretim Programının Birbiri İle Uyumu.....	24
Tablo 4.3.1. Okul Yönetimi Tarafından Alanla İlgili Desteklenme.....	25
Tablo 4.3.2. Çalışılan Okulda Müzik Sınıfının Bulunması.....	26
Tablo 4.3.3. Çalışılan Kurumda Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlükler.....	26
Tablo 4.4. Çalışılan Kurumda Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlüklere Yönelik Çözüm Önerileri.....	27

SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ

f	: Frekans
s.	: Sayfa No
%	: Yüzde

BİRİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde eğitim, müzik eğitimi ve müzik eğitiminin türleri olan genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi konularına kısaca değinilmiştir. Problem durumu, problem cümlesi, alt problemler ile araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıkları da bu bölümde gösterilmiştir.

GİRİŞ

Bireyin davranışlarında hedeflenen değişikliğe ulaşmada izlenecek yolların tümü olarak tanımlanabilecek eğitim toplumların gelişmesinde ve kalkınmasında en önemli unsur olarak görülmektedir. Müzik eğitimi de Uçan'a(1994) göre, müziksel davranışlar kazandırma ya da müzikal davranışlarda değişiklik oluşturma sürecidir(s.25). Müzik eğitimi alan bireylerin duygusal gelişimindeki farklılık ve iletişim becerilerindeki artış bu eğitimin önemini ortaya koymaktadır.

Temelde müzik eğitimi bir bütün olmakla birlikte kollara ve her bir kol içinde çeşitli dallara ayrılır. Çünkü müzik eğitimi, kapsadığı temel davranış ve içerik, izlenen yöntem ve teknik, araç ve gereç, ortam ve düzey ile öngörülen aşama ve süre açısından çeşitlilik gösterir ve her bir çeşide bağlı olarak farklı şekillerde isimlendirilir (Uçan, 1994, s.25). Bilindiği üzere müzik eğitimi ülkemizdeki eğitim programlarında genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi kapsamında uygulanmaktadır.

Genel müzik eğitimi bireylerin hayatları boyunca oluşturacakları müzik kültürünü gerçekleştirmek için verilir. Uçan (1994) genel müzik eğitimini meslek, okul, bölüm ve program ayrımı gözetmeksizin, her aşama ve düzeyde, herkese yönelik, insanca bir yaşam için gerekli ortak- asgari müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar olarak açıklar (s.26). Özengen müzik eğitimi, müziğin belli bir dalında amatör olarak ilgili, hevesli ve yatkın olan bireylere yönelik olup, etkili bir müziksel katılım, sevk ve doyum sağlamak ve bunu

mümkün olduğunca sürdürüp geliştirmek için gerekli olan müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994, s.27).

Mesleki müzik eğitimi kapsamında eğitim gören bireyler, müzik alanında bilimsel kazanımlar elde ederler. Mesleki müzik eğitiminde bir müziksel yaşantı oluşturmanın ötesinde, müziği bilerek, planlayarak, yöntemlerine ve kurallarına uygun olarak yaratmaya, seslendirmeye ve yorumlamaya, kuramlaştırmaya, araştırmaya yönelten bir strateji ile uygulayıcı ve öğretici sanatçı, bilimci, eğitimci ve teknoloji yetiştirilir (Uçan, 1994,s.28). Müziğin bilimsel, toplumsal, eğitsel, sosyolojik, psikolojik yönleri hakkında bilgi sahibi olur ve müzik eğitiminin yöntem ve tekniklerini öğrenerek meslek hayatlarında kullanırlar.

Mesleki müzik eğitimi, konservatuvarlarda ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilmektedir. Konservatuvarlarda verilen keman eğitimi sanatçı yetiştirmeye yöneliktir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yedi dönemde birer ders saati ile verilen keman eğitimi ise öğretmenlerin niteliklerini artırmak için programda yer almaktadır. Öğretmenler meslek hayatlarında kullanacakları ve yetkin olmalarını sağlayan alan bilgisi derslerini görürler. Donanımlı bir müzik öğretmeninden beklenenler, hangi sınıf düzeyinde olursa olsun, müzik dersinin içeriğine uygun konulara hakim olmasıdır. Müzik öğretim programlarındaki kazanımlara uygun şarkıları deşifre edebilmek için müziksel işitme, okuma ve yazma, bu şarkıları söyleyebilmek için ses eğitimi, müzik dersine ilgi, heves ve isteği arttırabilmek için çalgı eğitimi gereklidir.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki çalgı eğitiminin içeriği uzun zamandır tartışılan ve üzerinde çalışmalar yapılan bir konudur. Bu eğitimi alan müzik öğretmenleri mezun olduklarında oldukça ileri seviyelerdeki etüt ve eserleri çalabilmekte ancak müzik dersindeki şarkılara eşlik etmekte zorlanmaktadırlar. Müzik öğretmenlerinin aldıkları çalgı eğitiminin keman özelinde meslek hayatlarına ne ölçüde katkıda bulunduğu tespit edilmesi, varsa sorunları ve çözüm önerilerinin belirlenmesi bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

1.1 Problem Durumu

Bu araştırma müzik öğretmeni yetiştiren kurumların verdiği, ileri düzeydeki çalgı eğitiminin müzik öğretmenlerinin meslek hayatına başladıklarında ve ilerleyen süreçlerde hangi boyutta etki ettiğini; bu eğitimin içeriğinin hangi sonuçlara ulaşmada etkili olduğunun anlaşılması için yapılmıştır. Özellikle keman eğitimi almış müzik öğretmenlerinin meslek hayatlarında çalgılarını yeterli ve işlevsel bir şekilde kullanıp kullanamadıklarının anlaşılması için yapılan bu araştırma hem üniversitelerdeki keman eğitiminin içerik ve tür bakımından irdelenmesi; hem de öğretmenlerin çalgı alanındaki yeterliliklerinin irdelenmesini hedeflemiştir. Ayrıca ortaokullarda çalışan ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğretmenlerin çalgılarını müzik derslerinde hangi oranda kullanabildiklerinin ve alanlarıyla ilgili karşılaştıkları güçlüklerin anlaşılması sorun olarak belirlenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmaya uygun problem cümlesi “Ortaokul kurumlarında görev yapan ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin müzik dersinde kemana kullanmada karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.3. Alt Problemler

1. Anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını aktif olarak kullanabilme durumları nelerdir?
2. Anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programı birbiri ile uyumlu mudur?
3. Anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
4. Anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

1.4.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını örgün eğitim içinde kullanıp kullanamadıklarını ve aldıkları eğitimin meslekleriyle tutarlı olup olmadığını araştırmaktır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin aldıkları eğitim ile örgün eğitim içerisinde çalgılarını ne ölçüde kullanabildiklerini göstermesi açısından önemlidir.

1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma:

- 1) Ana dalı keman olan müzik öğretmenleri ile,
- 2) Denizli’de çalışan müzik öğretmenleri ile,
- 3) Konuyla ilgili yapılan araştırmalar ve ulaşılan kaynaklarla,
- 4) Ortaokulların müzik öğretim programları ile,
- 5) Yüksek lisans programı için ayrılan süre ve araştırmacının sağlayabileceği maddi olanaklarla sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde çalışmanın alan yazım taraması hakkında alt başlıklarla genel bir bilgi sunulmuştur. Bunlar, eğitim, müzik eğitimi, çalgı eğitimi, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda çalgı eğitimi, keman eğitimi ve ilgili literatürdür.

ALANYAZIM TARAMASI

2.1.Eğitim

İnsanların ve toplumların gelişme, değişme ve üretme süreci eğitim yoluyla olur. En bilindik tanımıyla; “eğitim bireyin kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir”(Ertürk, 1972, s.12). Eğitim, kelime anlamı olarak kişiyi bir yere taşımak, bir düzeye götürmek anlamını taşımaktadır. Fiziksel ve kültürel olgunlaşmalar, eğitimin hedeflediği temel noktalar olarak belirlemektedir. Daha öz bir anlatımla eğitim; kişilere belirli davranışların, becerilerin ve bilgilerin kazandırılması sürecidir. Bireyin zihninde kalması istenen olguları kazandırma mekanizmasıdır (Bilgin, 1984).

Eroğlu’na (1998) göre ise eğitim, bireyin var olan tüm özelliklerini geliştirerek, onun üretim süreci içinde daha üretken ve verimli olmasını mümkün kılarken, yaşamı sorgulayan, bilgi, beceri, sanat, kültür gibi alanlarda gelişmesini sağlayan, insanın insan olmasına yardım eden, bireyselleşip toplumsallaşmasına katkı koyan bilim ve sanat olarak tanımlanabilir (s.47). Eğitim bir süreç işidir. Bu sürecin nasıl işleyeceği ve bireylere kazandırılması beklenen davranışlar öğretim programları ve eğitim kurumları vasıtasıyla gerçekleşir. Buna formal eğitim denir. Formal eğitim örgün ve yaygın olmak üzere ikiye ayrılır. Örgün eğitim kademelidir ve okullar örgün eğitim kurumları içerisinde yer alır (Yıldız, G. 2014).

Eğitimin önemini vurgulayan bir başka tanım ise; insanları iyi bir şekilde eğitebilmek için, ne ve niçin öğretileceğini iyi bilmek gerekir. Bu ise insanın ne için

yaşadığını ve yaşamı sorgulamayı bilmesini gerektirir. Bu nedenle insanın doğası, iyi yaşamın anlamı, dünyanın doğası ve insanın bu hayattaki yerinin araştırılması, eğitimin insan yaşamındaki gerekliliğini ve önemini vurgular (Kalender, 1988, s.1).

Yetenek her insanın doğasında vardır. Önemli olan bu yeteneklerin olaylar ve çevre koşullarıyla biçimlenerek yani eğitilerek istendik davranışlara dönüşmesidir. Bu bağlamda bireylere müziksel davranışlar edindirebilmek müzik eğitimi ile mümkündür.

2.2.Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi yoluyla çocuklarda, dil gelişimi, sosyal ve kişisel gelişim ile bedensel gelişim desteklenebilir. Müzik, normal ve özel eğitim gereksinimi olan çocukların eğitiminde çok önemli bir unsurdur. Çocukların bütün gelişim alanlarını desteklediği için önemli ve etkili bir araçtır. Küçük yaşlardan itibaren müzikal bir yaşantının içinde olan çocukların her yönden daha sağlıklı bir gelişim sergiledikleri gözlenmektedir (Yıldız, 2002, s.185).

Müzik eğitimi, bir müziksel davranış kazandırma ya da bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte daha çok, bireyin(çocuğun/öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınarak belirli amaçlar doğrultusunda bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, bireyin çevresiyle arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha verimli, daha etkili ve daha düzenli olması beklenir (Uçan, 1994, s.14). Müzik eğitimi ile bireyin kendi yaşantısında müziksel etkinliklerde bulunması, müzik eğitiminin gerektirdiği iç disiplini alması ve bu disiplini hayatının diğer alanlarına aktarması ve müzik yoluyla hayat başarısını arttırması beklenebilir.

Kocabaş'a (2003) göre müzik eğitimi:

- Okul ve toplum çevresinde içerik bakımından zengin bir yaşam için katkıda bulunur,

- Öğrencilerin gelecek için hazırlanmalarına yardımcı olur ve zevkle yapılıır,
- Daha çok çalışmaya yönlendirerek gününü daha farklı kılar,
- Zihinsel becerilerini ilerletmede üst düzey davranışları kapsar,
- Hayal gücünü geliştirir,
- Yaşamı zenginleştirir, geçmiş ve şimdiki kültürler arasındaki bağı ve zenginlikleri anlamayı sağlar,
- Empati yapmayı geliştirerek, ekip çalışması ve uyumu teşvik eder,
- Çalgı çalmak büyük ve küçük kasların uyumlu çalışmasına katkı sağlar,
- Bireyselliği ve yaratıcılığı geliştirir,
- Sistemli ve disiplinli çalışmaya yönlendirir,
- Kişiyeye özel öğrenme modelleri sağlar,
- Tüm zeka alanlarını geliştirir,
- İnsanlar için iyileştirici özelliğindedir,
- Okulda diğer alanlarda zorluk yaşayan öğrencileri başarıya hazırlar,
- Benlik değerini artırır (s.82).

Müzik eğitimi, kişiyeye müziksel davranışlar kazandırma ve bunları zamanla geliştirme ortamı sağlayan planlı ve yöntemi olan bir süreçtir. Bu süreçte, bireyin çevresi ile olan etkileşim, iletişim ve paylaşımının artırılması hedeflenmektedir (Uslu, 2009). Müzik eğitiminin insana kazandırdığı güzel özellikleri barındıran bir tanımını da Ünal (1990) yapmış: “Bireylerin ve toplumların sağlıklı, saygın, becerikli, dürüst, çalışkan, üretken ve çağdaş olabilmeleri için bir düşünce ve davranış eğitimidir”(s.240).

“Herhangi bir varlığı bir amaca göre geliştirip yetiştirme” işi olarak tanımlanan eğitim, çocuğun yaşama alanı içine müziği de alarak müziksel yaratı ve beğenilerini etkinliklerle gerçekleştirmesini sağlar. Eğitim amacıyla yapılan müzik eğitimine “Eğitsel müzik eğitimi” denir (Hançerlioğlu’dan akt. Gedikli). Müziğin insan yaşamında etkin ve değerli işlevleri vardır. Bunlardan birisi de müziğin eğitimsel işlevidir. Uslu’ya (2009) göre; müzik eğitimi yoluyla bireysel, toplumsal ve kültürel anlamda önemli değişiklikler ve gelişmeler gözlenebilir. Müzik eğitimine yönelenlerde müziğe has yeni bir bakış açısı

ve yaklaşımın gelişeceği savunulabilir. Müzikal bilinci ve seviyesi artan bireyler kendilerini geliştirirken çevrelerine de müziksel anlamda katkı sağlayacaklardır. Müzik eğitimindeki gelişmenin toplumun kültürel kalkınmasına direkt olumlu etki yapacağı düşünüldüğünde bu eğitimin önemi ve değeri daha iyi anlaşılabilir. Eğitimde gelişme amaçlanarak hep daha iyiye gitmek ilkesiyle davranış geliştirmek ve bu yöndeki uygulamaları benimsemek hedeflenmelidir. Güncel ve çağdaş bir eğitimde bulunması gereken kriterlerin benimsenerek uygulandığı bir müzik eğitimi ortamının oluşturulması ve eğitimin bu yönde yürütülmesi, amaçlanan kalitenin ve hedefin gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır. Müzik eğitimi kendi içerisinde genel, özengen ve mesleki olmak üzere dallara ayrılmaktadır.

Genel müzik eğitimi, meslek, bölüm, okul ve program ayrımı gözetmeksizin, herkese yönelik olup, her düzeyde, dengeli ve sağlıklı yaşam için gerekli genel müzik kültürünü topluma kazandırmayı hedefler. Özengen müzik eğitimi, müziğin belirli bir dalına amatörce istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, müzikten zevk alarak bunu olabildiğince devam ettirip geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı hedefler. Mesleki müzik eğitimi de, müzik alanının bütününü ya da bir dalını, meslek olarak seçmek isteyen ya da seçen, müziğe yetenekli kişilere yönelik olup, seçilen dalın ya da mesleğin gerektirdiği müzikal davranışları ve birikimi kazandırmayı hedefler (Uçan, 1994, s.26-27).

Genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi arasında sıkı bir ilişki vardır. Genel müzik eğitimi özengen ve mesleki eğitimin temelini oluşturur. Mesleki müzik eğitimi konusu uzun zamandır sorgulanan, sorunları tartışılan ve çeşitli çözüm önerileri sunulan bir alan olmuştur. Bu bakımdan oldukça önemlidir. Bir toplumun müziksel geleceği sanatçıların olduğu kadar müzik eğitimcilerinin elindedir. Bu yüzden müzik eğitimcilerinin verdikleri eğitim kadar aldıkları eğitim de önemlidir. Bu araştırmanın konusuna dahil olan mesleki müzik eğitiminin en önemli unsurlarından birisi çalgı eğitimidir.

2.3.Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi mesleki ve genel müzik eğitiminin, daha da özelde müzik öğretmenliği eğitiminin çok önemli ve vazgeçilmez bir boyutudur. Çalgı eğitimi temelde; çalgıyı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme, çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirecek biçimde programlanıp yürütülür (Yıldız, 198, s.3). Müzik eğitiminin en önemli unsurlarından biri olan çalgı eğitimi Özen'e (1999) göre; öğrencilerin var olan ve gelecekte var olacak olan müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliği oluşturmada etkili ve vazgeçilmez bir süreçtir (s.106). Günümüzde bir çalgı çalmanın insan beyni üzerindeki olumlu etkileri kanıtlanmış; çalgı çalan insanların hayatın diğer pek çok alanında da kendilerini daha iyi ifade ettikleri ve daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

Çalgı öğretimi için belli bir metot izlenmeli, ancak zaman zaman diğer kaynaklardan da yararlanılarak izlenen yöntemde çeşitlilik ve süreklilik sağlanmalıdır. Bunun için de öğretmenin ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde oluşturulabilecek dağarcığına ilişkin ön çalışma, araştırma ve hazırlık yapmasının önemli ve gerekli olduğu bilinmektedir. Okullardaki müzik derslerinde öğretilecek şarkıların aynı zamanda çalgı öğretiminde de kullanılacak nitelikte seçilmesi, çalgı eğitiminin daha etkin hale getirilmesini sağlayacak bir yol olarak görülmelidir. Çalgı çalışmaları; doğaçlama yapma, şarkılara eşlik yapma ve gurup çalışmaları yapma amacıyla müzik dersi programında önemli bir yer tutmalıdır (Özen, 1999, s.107).

2.4.Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Çalgı Eğitimi

Müzik eğitimi, eğitimcilerin vizyon, pedagojik düşünce ve değerler üzerine çalışmalarını gerektirir; çünkü bu etmenlerden, müfredatla birlikte, öğrencinin neyi, neden ve nasıl öğreneceğini belirlemek için yararlanır (Juntunen, 2014, s.157). Müzik öğretmenleri her türlü müzik eğitiminin en önemli ve temel unsurlarından birisidir. Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinde yürütülmekte olan müzik öğretmenliği

programını ile ortaokul ve liselere müzik öğretmeni yetiştirilmektedir. Türkiye’de keman eğitiminin yapıldığı mesleki müzik kurumları: Konservatuarlar, GSF Müzik Bölümleri, Eğitim Fakültelerine bağlı GSEB Müzik Öğretmenliği ABD ve Güzel Sanatlar Liseleridir. Söz konusu okullardaki keman eğitiminin hedefleri birbirinden farklıdır. Konservatuarlardaki keman eğitiminde hedef keman sanatçısı yetiştirmektir. Diğer okullarda ise keman eğitiminin amacı, süresinin 4 yıl olması sebebiyle müzik öğretmenine ya da müzik eğitimine içerik kazandırmaktır. Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde, bireysel çalgı dersi adıyla yapılan keman eğitiminin en önemli amacı, ilk ve orta öğretim kurumlarında çalışacak olan müzik öğretmeni adaylarına bu eğitim süreci içinde, kemana müzik dersinin gerçekleştirilmesinde ve zevk eğitimi uygulamasını gerçekleştirecek seviyede veya bu seviyenin üzerinde; keman çalmada gerekli olan temel teknik ve becerileri kazandırarak, kemana müzik öğretmenin sınıf çalgısı olarak kullanma alışkanlığı ve zorunluluğunu gerçekleştirmektir (Delikara,2002, s.11).

Müzik öğretmenleri çalıştıkları okulların müzik öğretim programını uygulamakla yükümlüdürler. Bunun yanı sıra okuldaki ve bazen de ildeki müzikal etkinlikleri yürütmeleri gerekebilir. Bu sebeple müzik öğretmenin alanıyla ilgili teorik bilgilere yeterli düzeyde sahip olması beklenirken bir ya da daha fazla çalgıyı orta ya da iyi düzeyde çalması beklenir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen çalgı eğitimi; “bireyin çalgı becerilerinde ve müziksel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla istedik değişiklikler oluşturma süreci” olarak tanımlanmıştır (Bilgin, 1998, s.13).

2.5.Keman Eğitimi

Ses olanakları son derece zengin bir yaylı çalgı olan keman, dünyanın birçok ülkesinde kullanılan en yaygın, en sevilen çalgılardan biridir. Kemanın atası, Avrupa’da ortaçağdan beri yaygın biçimde kullanılmış olan “ Viol” ya da “ Viel” dir. 16. Yüzyıldan başlayarak büyük gelişim gösteren ve değerini kabul ettiren kemanın çalgı müziğindeki önemli yeri yüzyıllar içinde yükselmiştir. 17. Yüzyıldan itibaren keman için eser yazan besteciler, çalgının ustalıkla kullanılmasına yol açan heyecan verici yeni teknikler

geliştirmişlerdir. Keman için eserler yazmış bestecilerin başında Corelli, Torelli, Tartini, Vivaldi, Bach, Mozart, Beethoven, Paganini, Brahms, Bruch, Tchaikovsky ve Berg gelir (Say, 2002).

Keman eğitimi Türkiye’de profesyonel ve amatör müzik eğitimi kapsamında yapılmaktadır. Mesleki yani profesyonel müzik eğitimi kapsamındaki keman eğitimi mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda verilmektedir. Amatör müzik eğitimi kapsamında sürdürülen keman eğitimi, daha çok hobilere yönelik olarak özel dersler ile gerçekleştirilmektedir. Türkiye’de keman eğitimi, geniş bir uygulama alanına sahip olmasına ve Cumhuriyet öncesi dönemlere kadar uzanan bir geçmişe rağmen sağlıklı bir yapıya sahip olamadığı ve yeterince geliştirilemediği söylenebilir. Kimi dönemlerde yapılan bazı önemli çalışmaların etkili olamamasının sebebi düzenlilik ve süreklilik kazanamamış olmalarıdır. Bu ve benzer nedenlerle, mevcut sorunlar giderek daha da büyümüş, karmaşık hale gelmiş ve bugünkü boyutlara ulaşmışlardır (Günay, Uçan, 1980).

2.6.İlgili Literatür

Öztürk (2001) yılında yaptığı çalışmada ilköğretim kurumlarında çalışan müzik öğretmenlerinin çalgılarındaki yeterliliklerini ölçmeye çalışarak; müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterliliklerini saptayarak var olan olumsuz durumları ortaya koyarak problemlerin çözümüne yardımcı olabilmek ve bu konu ile ilgili sorunlara çözüm önerilerinde bulunmuştur. Araştırmada betimsel modelin anket tekniğinden eğitim boyutunda, kaynak taraması modelinden ise kuramsal boyutunda yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu çalgılarını şarkı öğretiminde ve eşlikte kullanamadıklarını %40 ‘a yakın bir kısmı ise kullanabildiklerini ifade etmişlerdir. Yine aynı çalışmadan anlaşıldığına göre öğretmenlerin çoğunluğu çalgılarını ders dışı etkinliklerde kullanabilmektedirler.

Tebiş (2002), çalışmasında müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki keman eğitiminin kurumlarda çalışan müzik öğretmenlerinin görüşlerine yer vererek

değerlendirmesini yapmayı amaçlamıştır. Araştırmanın evreni Ankara il merkezindeki çalışan müzik öğretmenleridir. Çalışmada durum tespitine yönelik tarama modeli esas alınarak anketler yoluyla veriler elde edilmiştir. Verilerin analizinde ise betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışmada, müzik eğitimi bölümlerindeki keman eğitiminin tarihsel süreci incelenerek müzik öğretmenlerinin kemanı sınıf çalgısı olarak kullanma durumları araştırılmıştır. Sonuç olarak keman öğretim programının geliştirilmesiyle birlikte kemanın daha etkin kullanılmasına yönelik öneriler getirilmiştir.

Araştırmayla ilgili olacağı düşünülen bir başka çalışma ise, “Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Sorunları”nı Gazi Üniversitesi örneğinde ele alan Serkan Özay’ın 2013 yılında yaptığı araştırmadır. Yapılan araştırmanın amacı Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü’nde uygulanan çalgı eğitiminin öğretim programı, öğretim elemanı, fiziki durum ve öğrenci görüşleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymak ve bu doğrultuda çözüm önerileri getirmektir. Çalışmada bireysel çalgı eğitimi ve piyano derslerinin program, öğrenci, öğretim elemanı ve fiziki durum boyutları ele alınarak tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda; fiziki durum açısından bireysel çalgı ve piyano eğitiminin en önemli sorunu mesai saatleri dışında çalışma imkânlarının olmaması, çalışma odalarının yalıtımı, korrepetisyon yapılamaması ve çalgı bakım onarım yönünden eksiklikler olduğu tespit edilmiş öneri olarak da mesai saatleri dışında ve hafta sonları binanın açık kalması ve odaların ısı ve ses yalıtımlarının yaptırılması getirilmiştir. Program yönünden görülen en önemli sorunlar; ders saatlerinin yetersizliği, dersin kodlamasıyla ve kredisyle ilgili sorunlar ve sınavların uygulanış şekilleridir. Getirilen öneriler ise; haftalık ders saatlerinin artırılması ve derslerin kredilerinin yükseltilmesidir. Sınavlarda ortak kriterler belirlenerek sınavların uygulanış şekilleri yeniden değerlendirilmelidir. Piyano ve bireysel çalgı eğitiminin öğrenci açısından en önemli sorunu, öğrencilerin yeterli ve düzenli çalışmamalarıdır. Öğretim elemanı yeterliği açısından saptanan en önemli sorunlar ise; öğrencilerin çalışmalarının yeterince denetlenememesi ve zamanın iyi planlanamamasıdır.

Tanrıöver ve Tanrıöver (2015) “ Genel, Özengen ve Mesleki Müzik Eğitimi Süreci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler” başlıklı makalelerinde, müziğin, yaşamın her alanında ve hemen her evresinde insanı saran, insanın neredeyse onsuz edemediği bir olgu olduğunu ifade etmişlerdir. Müzik eğitiminin ise, bireyin müziksel özelliklerinde gelişim değişim ve etkileşim yapma süreci olduğunu ifade ederek çalgı eğitimi yoluyla öğrencinin yeteneğini geliştireceğini, müzikle ilgili becerilerini zenginleştireceğini ve müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışacağını belirtmişlerdir. Ayrıca çalgı eğitimi yoluyla öğrencilerin müziksel işitmelerini, birlikte müzik yapma yeteneklerini geliştireceklerini, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıkları edineceklerine değinerek, müzik eğitiminin en önemli parçalarında biri olan çalgı eğitiminin bunun paralelinde de keman eğitiminin, bireyin gelişim sürecinde önemli katkılar sağladığını vurgulamışlardır. Bu çalışmada, genel, mesleki ve özengen müzik eğitim süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek güçlükler tarama yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Yine bu araştırma genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi açısından keman eğitiminde karşılaşılan güçlüklerin vurgulanması açısından önemlidir. Bu araştırma betimsel araştırma niteliğindedir.

Bu araştırmanın konusuyla ilgili olabileceği düşünülen başka bir çalışma da “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitimine Dönük Motivasyon Düzeylerinin Değerlendirilmesi”. Erdem’in (2013) yılında yaptığı çalışma ile, müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Çalgı Eğitimi dersine ilişkin motivasyon seviyeleriyle demografik etkenler arasındaki ilişkinin tespit edilmesi hedeflenmiş ve amaçlar doğrultusunda çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Doğu Anadolu Bölgesi’nde yer alan, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programlarında öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının “Bireysel Çalgı Eğitimi dersine ilişkin motivasyon düzeyleri” ile cinsiyet, yaş, mezun oldukları okul, bireysel çalgı, ebeveynlerin eğitim durumu ve gelir düzeyi değişkenleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Ulaşılan bulgulara göre öğrencilerin bireysel çalgılarına yönelik güdülenme düzeyleri, sınıfa ve

seçilen bireysel çalgı türüne göre anlamlı farklılık göstermiş, mezun oldukları okul, cinsiyet, ebeveynlerin eğitim durumlarına göre ise istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık göstermemiştir. Öğrencilerin bireysel çalgılarına yönelik güdülenme düzeyleri ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif bir ilişki bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgılarına yönelik güdülenme düzeyleri, yaş ile ters orantılı olarak değişmektedir. Bu durum, müzik öğretmeni adaylarının, yaş ilerledikçe bireysel çalgıya yönelik mesleki hedeflerinin küçüldüğü şeklinde yorumlanabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın araştırma yöntemi hakkında alt başlıklarla genel bir bilgi sunulmuştur. Bunlar; araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizidir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada olaylar arasındaki ilişkileri anlamak ve tanımlamak için sayısal verilerin kullanıldığı nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma deseni olarak kullanılan Betimsel yaklaşımda genellikle ortaya konan bir durumu aydınlatmak, belirli kurallar çerçevesinde değerlendirmeler yapmak ve olayların birbirleriyle bağlantılarını ortaya çıkarmak esastır. Bu tür araştırmalarda asıl amaç incelenen durumu detaylı bir şekilde tanımlamak ve açıklamaktır. Bu araştırmada da betimsel araştırma yaklaşımlarından alan taraması modeli kullanılmıştır. Bunun için açık uçlu anket soruları hazırlanarak katılımcılara yöneltilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma evrenini, Denizli’de özel ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokul kurumlarında çalışan ve anadalı keman olan 42 müzik öğretmeni, örneklemini ise araştırmaya katılan 28 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Tablo3.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet, Yaş ve Kıdem Durumları

Değişken	Düzyey	f	%
Cinsiyet	Kadın	21	75
	Erkek	7	25
	Toplam	28	100
Yaş	20-30	12	42,9
	31-40	11	39,3
	41-50	4	14,3
	51 ve üzeri	1	3,5
	Toplam	28	100
Kıdem	1-10	16	57,2
	11-20	9	32,1
	21-30	2	7,2
	31 ve üzeri	1	3,5
	Toplam	28	100

Tablo 3.2'nin ayrıntılı olarak incelenmesinden de anlaşılacağı gibi örnekleme oluşturan öğretmenlerin çoğunluğu 20-30 yaş(%42,9) arasında olup öğretmenlerin büyük çoğunluğunu(%75) kadınlar oluşturmaktadır. Kıdem olarak 10 yıl ve daha az deneyime sahip olanların oranı %57,2'dir.

3.3. Veri Toplama Araçları(Teknikleri)

Araştırmada öncelikle verilerin toplanması amacıyla ilgili İngilizce ve Türkçe yayınlar incelenmiş(tez, makale, bildiri, kitap ve diğer bilimsel yayınlar), üniversite kütüphaneleri ve internet taramaları yapılmıştır. Buna ek olarak ortaokul müzik öğretim programındaki 5.,6.,7. ve 8. sınıflara ait kazanımlar incelenip kemanla uyumlu olanların “dinleme ve söyleme” olduğu tespit edilerek ölçme aracında yer alacak konular belirlenmiş ve öğretmenlerin görüşlerini almak üzere sorular oluşturulmuştur.

Başlangıçta 12 madde olarak hazırlanan ve açık uçlu anket formuna dönüştürülen veri toplama aracının 5 öğretmene uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Ölçeğin kapsam geçerliliğini sağlamak için 3 uzman görüşüne başvurularak son şekli verilmiştir.

Alt problemlere cevap oluşturabilmek için hazırlanan veri toplama aracı öğretmenler hakkında demografik bilgi toplamak üzere oluşturulmuş 3 sorudan ve anadali keman olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını müzik dersinde kullanım durumlarını ve aldıkları eğitimin meslekleriyle tutarlı olup olmadığını belirleyerek, müzik dersini yürütürken yaşadıkları sorunları tespit etmek ve bu konuya çözüm önerileri getirmek amacıyla hazırlanmış 11 açık uçlu sorudan oluşmaktadır.

3.3.1. Alt Problemlere İlişkin Sorular

1. Anadali keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını aktif olarak kullanabilme durumları nelerdir?
 - Derslerinizde öğretim materyali olarak kemani kullanabiliyor musunuz?
 - Belirli gün ve hafta etkinliklerinde kemani kullanıyor musunuz?
 - Keman ana dalını seçmiş olmanızın müzik öğretmenliğinize katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz? Ne tür bir katkı yaptığını açıklayınız.
2. Anadali keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programı birbiri ile uyumlu mudur?
 - Mezun olduğunuzda kemande kaç pozisyon çalışıyordunuz?
 - Keman eğitiminiz esnasında hangi tür etüt ve eserler çaldınız?
 - Keman eğitiminiz süresince çalgınızla sahne performansı gerçekleştirdiniz mi?
 - Aldığınız keman eğitimi ile çalıştığınız kurumun müzik öğretim programı birbiri ile uyumlu mu? Değilse neden?
3. Anadali keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

- Okul yönetiminiz tarafından alanınızla ilgili destekleniyor musunuz?
- Çalıştığınız okulda müzik sınıfı var mı?
- Çalıştığınız kurumda alanınızla ilgili karşılaştığınız güçlükler nelerdir?
Açıklayınız.

4. Anadali keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

- Çalıştığınız kurumda alanınızla ilgili karşılaştığınız güçlüklerle yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

3.4. Veri Toplanma Süreci

Elde edilen bilgilere dayalı olarak hazırlanan veri toplama aracının ön denemesi Haziran 2018’de yapılmıştır. Sonuçlar değerlendirildikten ve yeniden düzenlendikten sonra konuyla ilgili daha detaylı verilere ulaşabilmek için açık uçlu sorular hazırlanmış ve Ekim 2018’de araştırmaya katılmaya gönüllü ulaşılabilen 28 öğretmene uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın problem durumu çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere dayalı olarak toplanan veriler, frekans(f) ve yüzdelik hesaplar(%) gibi basit istatistiksel metotlar kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular tablolar haline dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Çalgılarını Aktif Olarak Kullanabilme Durumları

Araştırmanın birinci alt probleminde anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını aktif olarak kullanabilme durumları incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.1.1. Derslerde Öğretim Materyali Olarak Kemanın Kullanım Durumu

Araştırmanın birinci alt probleminde ilk olarak müzik öğretmenlerinin derslerde öğretim materyali olarak kemanın kullanım durumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.1.1. *Derslerde Öğretim Materyali Olarak Kemanın Kullanım Durumu*

Görüşler	<i>f</i>	%
Evet	7	25
Hayır	13	46.42
Ara sıra	8	28.57
Toplam	28	100

Tablo 4.1.1.'e göre katılımcı 28 öğretmene sorulan "derslerinizde kemanı öğretim materyali olarak kullanabiliyor musunuz?" sorusuna; 7 öğretmen evet, 7 öğretmen ara sıra cevaplarını vermiştir. 13 öğretmen de hiçbir şekilde kemanı kullanmadıklarını belirtmiştir. Kemanın daha çok solo bir çalgı olması nedeniyle eşlik çalgısı olarak kullanmadığını bir öğretmen ifade etmiştir.

4.1.2. Belirli Gün Ve Hafta Etkinliklerinde Kemanın Kullanım Durumu

Araştırmanın birinci alt probleminde ikinci olarak müzik öğretmenlerinin derslerde belirli gün ve hafta etkinliklerinde kemanın kullanım durumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.1.2. *Belirli Gün Ve Hafta Etkinliklerinde Kemanın Kullanım Durumu*

Görüşler	<i>f</i>	%
Evet	14	50
Hayır	9	32.14
Ara sıra	4	14.28
Toplam	28	100

Tablo 4.1.2.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlere yöneltilen “belirli gün ve hafta etkinliklerinde kemanı kullanıyor musunuz?” sorusuna 14 öğretmen evet cevabını vererek % 50’lik bir oranı oluşturmuş, 9 öğretmen hayır diyerek %32.14’lük bir oranı ve 4 öğretmen de ara sıra kullanıyorum şeklinde cevap vererek %14.28’lik bir oranı oluşturmuşlardır. Ayrıca hayır cevabı veren bir öğretmen keman yerine piyano kullandığını belirtmiştir.

4.1.3. Keman Ana Dalını Seçmiş Olmalarının Müzik Öğretmenliğine Katkıda Bulunma Durumu

Araştırmanın birinci alt probleminde üçüncü olarak keman ana dalını seçmiş olmalarının müzik öğretmenliğine katkıda bulunma durumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.1.3. *Keman Ana Dalını Seçmiş Olmalarının Müzik Öğretmenliğine Katkıda*

Bulunma Durumu

Görüşler	<i>f</i>	%
Katkıda bulunduğunu düşünüyorum	20	71.42
Katkıda bulunduğunu düşünmüyorum	6	21.42
Tam olarak değil	2	7.14
Toplam	28	100

Tablo 4.1.3.'e göre keman ana dalını seçmiş olmanızın müzik öğretmenliğinize katkı yaptığını düşünüyor musunuz sorusuna araştırmaya katılan 28 öğretmenin 20 tanesi yani %71.42’si evet düşünüyorum cevabını vermiştir. Bu 20 öğretmenden 3 tanesi keman

çalmanın kulak eğitimini de güçlendirdiğini; 8 tanesi kemanın öğrenciler açısından ilgi çekici bir enstrüman olduğunu; 5. öğretmen derste ilgi dağıldığında toparlayıcı olduğunu ve kurslarda da çok talep edildiğini belirtmiştir. 13. ve 15. öğretmenler hem batı hem de Türk müziği eşliği yapılabildiğini bu yönüyle de mesleki yaşantılarına katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. 18. öğretmen kemanın öğrenciyle iletişimini arttırdığını; 9. öğretmende dikte ve solfeji geliştirdiğinden bahsetmiştir. 6 öğretmen kemana eşlik çalgısı olarak kullandığını; 11. öğretmen de kemanın sesinin yüksek olmasının ve kolay taşınabilir bir enstrüman olmasının mesleki hayatına katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Keman ana dalını seçmiş olmasının öğretmenlik hayatına katkıda bulunduğunu düşünmeyen öğretmen sayısı 6'tır yani toplam katılımcı sayısına oranı %21.42. 1. öğretmen, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin az olması ve ders saatlerinin yetersizliği sebebiyle kemana derslerde tam olarak kullanamadığını sadece birkaç şarkı çaldığını ifade etmiştir. 3. öğretmen ise kemanın çok zor bir çalgı olduğunu buna rağmen müzikaliteyi arttırdığını ancak öğretmenliğine bir katkısının olmadığını düşündüğünü belirtmiştir. 17. öğretmen ise kemanın öğretmenlik hayatına tam olarak katkıda bulunduğunu düşünmediğini kişisel eğitimine katkısı olduğunu düşündüğünü; piyanonun eşlik çalgısı olarak ilk ve ortaokulda daha iyi olduğunu belirtmiştir.

4.2. Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları Keman Eğitimi İle Çalıştıkları Kurumun Müzik Öğretim Programının Birbiri İle Uyumu

Araştırmanın ikinci alt probleminde anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programının birbiri ile uyumu incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.2.1. Mezun Olduğunda Kemanda Çalınan Pozisyonun Gösterilmesi

Araştırmanın ikinci alt probleminde ilk olarak lisans eğitiminden mezun olduğunda kemanda hangi pozisyonun çalındığı sorgulanmıştır.

Tablo 4.2.1. *Mezun Olduğunda Kemanda Çalışan Pozisyonun Gösterilmesi*

Pozisyon	<i>f</i>	%
2 pozisyon	2	7.14
3 pozisyon	4	14.28
4 pozisyon	6	21.42
5 pozisyon	6	21.42
6 pozisyon	2	7.14
7 pozisyon	6	21.42
8 pozisyon	1	3.57
9 pozisyon	1	3.57
Toplam	28	100

Tablo 4.2.1.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %21.42'si 4 pozisyon, %21.42'si 5 pozisyon, 7.14'ü 6 pozisyon ve 21.42'si 7 pozisyon çalabildiklerini belirtmişlerdir. 3.57'si 8 ve 3.57'si de 9 pozisyon çalabildiklerini ifade etmişlerdir. Bu verilere göre öğretmenlerin çoğunluğu yüksek pozisyonlar içeren etüt ve eserler çalışmışlar. Tablo 4.1.'e göre oldukça yoğun ve zorlu bir eğitim süreci geçirdikleri anlaşılmaktadır.

4.2.2. Keman Öğrenimi Sürecinde Çalışan Etüt ve Eserler

Araştırmanın ikinci alt probleminde ikinci olarak keman öğrenimi sürecinde çalışan etüt ve eserler sorgulanmıştır.

Tablo 4. 2. 2.1. *Keman Öğrenimi Sürecinde Çalışan Etütler*

Etüt	<i>f</i>	%
Ömer Can	14	50
Suzuki	3	10.71
Hans Sitt	12	42.85
Seybold	3	10.71
Sevcik	5	17.85
Dont	3	10.71
Kreutzer	9	32.14
Crickbom	1	3.57
Mazas	3	10.71
Rode	1	3.57
Ali Uçan	1	3.57
Toplam	28	100

Tablo 4.2.2.1.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %50'si Ömer Can, %42.85'i Hans Sitt, %32.14'ü Kreutzer, %17.85'i Sevcik, %10.71'i Suzuki, Seybold, Dont ve Mazas, %3.57'si de Crickbom, Rode ve Ali Uçan çaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4. 2. 2.2. *Keman Öğrenimi Sürecinde Çalınan Eserler*

Eserler	<i>f</i>	%
Bach	4	14.28
Vivaldi	5	17.85
Haydn	1	3.57
Mozart	1	3.57
Albinoni	1	3.57
Monti	1	3.57
Köhler	1	3.57
Klasik Batı Müziği Eserleri	14	50
Toplam	28	100

Tablo 4. 2. 2.2.'ye göre öğretmenlerin batı müziği ağırlıklı eserler çaldıkları ve bu eserlerin oldukça düzeyli, çalınması uzun süreli çalışma ve teknik beceri gerektiren eserler olduğu anlaşılmaktadır.

4.2.3. Keman Öğrenimi Sürecinde Sahne Performansı Gerçekleştirme Durumu

Araştırmanın ikinci alt probleminde üçüncü olarak müzik öğretmenlerinin keman öğrenimi sürecinde sahne performansı gerçekleştirme durumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.2.3. *Keman Eğitimini Süresince Sahne Performansı Gerçekleştirme Durumu*

Sahne Performansı	<i>f</i>	%
Evet	16	57.14
Orkestra ile evet	8	28.57
Hayır	4	14.28
Toplam	28	100

Tablo 4.2.3.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %57.14'ü sahne performansı gerçekleştirdiklerini, %28.57'si orkestra ile gerçekleştirdiklerini, %14.28'i de hiç sahneye çıkmadıklarını belirtmişlerdir. Tüm öğretmenlerin akademik anlamda oldukça yüksek ve batı müziği ağırlıklı bir keman eğitimi aldıkları ve eğitimleri süresince de dört öğretmenin dışında solo ya da orkestra ile sahne performansı sergiledikleri görülmektedir.

4.2.4. Alınan Keman Eğitimi İle Çalışılan Kurumun Müzik Öğretim Programının Birbiri İle Uyumu

Araştırmanın ikinci alt probleminde dördüncü olarak müzik öğretmenlerinin aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programının birbiri ile uyumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.2.4. *Alınan Keman Eğitimi İle Çalışılan Kurumun Müzik Öğretim Programının Birbiri İle Uyumu*

Görüşler	<i>f</i>	%
Uyumlu	5	17.85
Uyumlu değil	17	60.71
Kısmen uyumlu	6	21.42
Toplam	28	100

Tablo 4.2.4.'e göre araştırmaya katılan 28 öğretmene “Aldığınız keman eğitimi ile çalıştığınız kurumun müzik öğretim programı birbiri ile uyumlu mu? Değilse neden” sorusu yöneltilmiş; 5 öğretmen uyumlu olduğunu belirtmiştir ki bu da %17.85’lik bir orana tekabül ediyor;%60.71’i oluşturan 17 öğretmen uyumlu olmadığını ve %21.42’lik bir oranı oluşturan 6 öğretmen de kısmen uyumlu olduğunu ifade etmiştir. Uyumlu cevabı veren 8. öğretmen özellikle belirli gün ve haftalarda keman kullandığını ayrıca da öğrencilere keman ile solfej çalıştırdığını ifade etmiştir.

Kısmen uyumlu cevabını veren 6 öğretmenden 10. öğretmen kemanı belirli gün ve haftalarda ve marşlarda kullandığını belirtmiştir. 12. öğretmen ise çalıştığı kurumun öğretim programının kendisini geliştirmesine yönelik olmadığını ifade etmiştir. 17. öğretmende üniversiteden mezun olurken büyük eserler çaldığını ancak eğitimi sırasında asıl öğretilmesi gerekenin okul şarkıları ve eşlikleri olduğunu ifade etmiştir. 20. öğretmen ise çalıştığı kurumun bazı kazanımlarının aldığı keman eğitimi ile uyumlu olduğunu belirtmiştir.

Aldığı keman eğitiminin çalıştığı kurumun öğretim programıyla uyumlu olmadığını düşünen 1., 2., 17. ve 22. öğretmenler keman eğitimi alırken büyük ve klasik eserler çaldıklarını ve böyle mezun olduklarını ancak kendilerine asıl öğretilmesi gerekenin okul

şarkıları ve eşlikleri olduğunu ifade etmişlerdir. 6. ve 15. öğretmenler ise ortaokul müzik öğretim programında keman eğitimine dair bilgilerin olmadığını vurgulamışlardır. 3. ve 7. öğretmenler ise aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programları arasında herhangi bir bağlantı olmadığını, beklenti ve ihtiyaçların çok farklı olduğunu belirtmişlerdir. Aldığı keman eğitiminin çalıştığı kurumun öğretim programıyla uyumlu olmadığını düşünen diğer tüm öğretmenler de; aldıkları eğitimin klasik batı müziği tarzında olduğunu, çok akademik bir eğitim aldıklarını ancak, öğretmenliğe başladıklarında bu eğitimi öğrencilerine yansıtamadıklarını, Türk müziği alanında da çalışmış olmaları gerektiğini ve asıl eksikliğin okul şarkıları ve eşlikleri konusunda olduğunu belirtmişlerdir.

4.3. Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlar

Araştırmanın üçüncü alt probleminde ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlar incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.3.1. Okul Yönetimi Tarafından Alanla İlgili Desteklenme Durumu

Araştırmanın ikinci alt probleminde ilk olarak müzik öğretmenlerinin okul yönetimi tarafından alanla ilgili desteklenme durumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.3.1. *Okul Yönetimi Tarafından Alanla İlgili Desteklenme Durumu*

Görüşler	<i>f</i>	%
Evet	15	53.57
Hayır	7	25
Destekleniyorum sayılır	6	28.42
Toplam	28	100

Tablo 4.3.1.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %53.57'si okul yönetimleri tarafından desteklendiğini; %25'i desteklenmediğini ve %28.42 kadarı da sınırlı düzeyde desteklendiklerini belirtmiştir.

4.3.2. Çalışılan Okulda Müzik Sınıfının Bulunma Durumu

Araştırmanın ikinci alt probleminde ikinci olarak müzik öğretmenlerinin çalıştıkları okulda müzik sınıfının bulunma durumu sorgulanmıştır.

Tablo 4.3.2. *Çalışılan Okulda Müzik Sınıfının Bulunma Durumu*

Görüşler	<i>f</i>	%
Var	18	64.28
Yok	8	28.57
Var fakat resim dersi ile ortak	1	3.57
Toplam	28	100

Tablo 4.3.2.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %64.28'i çalıştıkları okulda müzik sınıfının olduğunu; %28.57'si de okullarında müzik sınıfının olmadığını belirtmiştir. 1 öğretmen de okulunda müzik sınıfının olduğunu ancak resim öğretmeni ile birlikte kullandığını belirtmiştir.

4.3.3. Çalışılan Kurumda Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlükler

Araştırmanın ikinci alt probleminde üçüncü olarak müzik öğretmenlerinin çalıştıkları okulda alanlarıyla ilgili karşılaşılan güçlükler sorgulanmıştır.

Tablo 4.3.3. *Çalışılan Kurumda Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlükler*

Görüşler	<i>f</i>	%
Güçlük yok	9	32.14
Güçlükler var	19	67.85
Toplam	28	100

Tablo 4.3.3.'e göre araştırmaya katılan 28 öğretmene “çalıştığınız kurumda alanınızla ilgili karşılaştığınız güçlükler nelerdir?” diye sorulmuş ve kendilerinden açıklamaları istenmiştir. 9 öğretmen çalıştığı kurumda alanlarıyla ilgili herhangi bir zorluk yaşamadıklarını belirtmiştir. 19 öğretmen ise çeşitli güçlüklerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. 11 öğretmen alanıyla ilgili fiziki mekân yetersizliklerinden doğan güçlüklerden ve materyal eksikliğinden kaynaklanan güçlüklerden bahsetmişlerdir. Ayrıca

ders saatlerinin yetersiz olması da öğretmenlerin yaşadıkları güçlük olarak görülüyor. Öğrencilerin müzik dersine karşı ilgisiz tutum ve davranışları ile müzik öğretmenlerinin alanlarındaki kendi yetersizlikleri de karşılaşılan güçlükler arasında. Ayrıca diğer branşlardaki öğretmenlerin de müzik dersine karşı takındıkları olumsuz tutum ve davranışların da öğretmenler açısından bir sorun olduğu anlaşılmaktadır.

4.4. Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Araştırmanın dördüncü alt problemde ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlar a yönelik çözüm önerileri incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Tablo 4.4. *Çalışılan Kurumda Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlüklerle Yönelik Çözüm Önerileri*

Görüşler	<i>f</i>	%
Müzik sınıfının oluşturulması	11	39.28
Sınıfta materyal çeşitliliğinin artırılması	10	35.71
Ders saatlerinin artırılması	5	17.85
Sınıfın ses yalıtımının yapılması	3	10.71
Programda farklı yöntemlerin olması	3	10.71
İdarecilerin anlayışlı olması	3	10.71
Festival ve workshop yapılması	2	7.14
Okul –aile –öğretmen işbirliğinin geliştirilmesi	1	3.57
Alana hakim olmak	1	3.57
Toplam	28	100

Tablo 4.4.'e göre çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin %39.28'i karşılaştıkları sorunlara çözüm önerisi olarak müzik sınıfı oluşturulmasının gerekliliğini vurgulamışlardır. %35.71'lik bir kısmı sınıflarda materyal çeşitliliğinin artırılmasını; %17.85'i ders saatlerinin artırılmasını; %10.71'i programda orff, kodaly ve dalcroze gibi öğretme yöntemlerinin programa eklenmesini önermişlerdir. Yine %10.71'lik bir kısım öğretmen sınıfların ses yalıtımının yapılmasını; aynı oranda da idarecilerin daha anlayışlı olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. %7.14'lük bir kısım öğretmen öğrencilerin ilgisini

çekmek ve dersi daha cazip hale getirmek için festivaller ve workshop çalışmaları yapılmasını önermişlerdir. %3.57'lik oranda da okul- aile- öğretmen işbirliğinin güçlendirilmesi ile alana hakim olmanın önemi vurgulanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde daha önce üzerinde durulan bulgulara dayalı olarak ulaşılan tartışmaya, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1.Tartışma ve Sonuç

Müzik eğitiminde alan yazın incelendiğinde araştırmanın ana problemini oluşturan “anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri” ne yönelik olarak doğrudan ilişkili bir çalışmaya rastlanmayıp, araştırmanın alt problemlerini oluşturan bazı bulgularla örtüşen dikkate değer birkaç çalışma olduğu görülmüştür.

Araştırmanın birinci alt problemi olan “anadalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını aktif olarak kullanabilme durumları”nın açıklanmasına yönelik olarak bazı sorulara yanıt aranmıştır.

Araştırmanın en önemli bulgularından biri olan öğretmenlerin müzik dersinde öğretim materyali olarak kemana kullanma durumlarına baktığımızda öğretmenlerin yaklaşık yarısı kemana derslerde öğretim materyali olarak kullanmadıklarını belirtirken sadece %25’i kullandığını belirtmiştir. Soruyu “hayır” ve “ara sıra” olarak yanıtlayanların toplam oranı %74,99’dur. Bunun nedeni ders saatinin yetersizliği, solo bir çalgı olarak eğitimini aldıkları kemana eşlik çalgısı olarak düşünmedikleri ve bazı meslektaşlarının müzik dersine karşı olumsuz tutumları gibi sebeplerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Emrah Lehimler'in (2015) müzik öğretmenlerinin derslerinde ana çalgılarını kullanım sıklıklarını öğretmen görüşleri doğrultusunda belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışma araştırmanın bu bulgusuyla yakından ilişkilidir. Eldeki araştırma ile demografik özelliklerin çoğunda benzerlik gösteren çalışmanın örneklem grubunu Türkiye'nin değişik illerinde görev yapan 270 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %58,9'u kadın, %41,1'i erkek öğretmenlerden oluşmakta olup büyük çoğunluğu ortaokulda görev yapmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin mesleki hizmet süreleri göz önüne alındığında 0-5 yıl arasında görev yapan öğretmenlerin daha fazla oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun keman ana çalgısı ile mezun oldukları, ortalama olarak % 5'i geçen çalgıların, bağlama, viyola, gitar, şan, piyano, flüt ve viyolonsel olduğu tespit edilmiştir. Buradan elde edilen sonuçlar doğrultusunda müzik öğretmenlerinin çoğunlukla batı müziği çalgılarından mezun oldukları söylenebilir. Araştırmada müzik öğretmenlerinin derslerinde ana çalgılarını kullanım sıklıkları ve müzik derslerinde ana çalgı kullanımını konusundaki düşüncelerini belirlemek amacıyla 18 sorudan oluşan bir anket geliştirilerek elde edilen veriler betimlenmeye çalışılmıştır. Müzik öğretmenleri derslerinde ana çalgılarını bazen ve hiç aralığında kullanmaktadır. Soruya bazen ve hiç cevabı verenlerin toplam oranı % 75,9 dur. Bu oran öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ana çalgısını derste yeterince kullanmadığı sonucunu doğurmaktadır.

Yürütülen araştırmaya katılan öğretmenlere yöneltilen “belirli gün ve hafta etkinliklerinde kemani kullanıyor musunuz?” sorusuna 14 öğretmen evet cevabını vererek % 50'lik bir oranı oluşturmuştur. Derslerde çalgılarını kullanmayan öğretmenlerin öğrettikleri şarkılara eşlik etmek amacıyla kullandıkları düşünülmektedir.

Özdemir'e göre(2001) ilköğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmaktaki yeterlilik durumlarını saptamak amacıyla yaptığı araştırmada elde edilen bulgulardan müzik öğretmenlerinin çalgılarını gerektiği şekilde kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin büyük bölümü mezun oldukları

okulda almış oldukları ana çalgı eğitimi doğrultusunda çalgısını sınıf çalgısı olarak kullanmamakta olduğunu; çalgılarını şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede kullanamadıklarını; çalgılarını genellikle konser, gösteri ve koro gibi ders dışı etkinliklerde kullanabildiklerini, sınıf içinde dinleti çalgısı olarak kullanamadıklarını belirtmiştir.

Keman ana dalını seçmiş olmanızın müzik öğretmenliğinize katkı yaptığını düşünüyor musunuz sorusuna araştırmaya katılan 28 öğretmenin %71.42'si evet düşünüyorum cevabını vermiştir. Bu öğretmenler keman çalmanın kulak eğitimini de güçlendirdiğini; kemanın öğrenciler açısından ilgi çekici bir enstrüman olduğunu; derste ilgi dağıldığında toparlayıcı olduğunu ve kurslarda da çok talep edildiğini, keman ile hem batı hem de Türk müziği eşliği yapılabildiğini bu yönüyle de mesleki yaşantılarına katkıda bulunduğunu, kemanın öğrenciyle iletişimini arttırdığını, dikte ve solfeji geliştirdiğinden bahsetmiş; kemanın sesinin yüksek ve kolay taşınabilir bir enstrüman olmasının mesleki hayatına katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Keman ana dalını seçmiş olmasının öğretmenlik hayatına katkıda bulunduğunu düşünmeyen öğretmen sayısı 6'tir yani toplam katılımcı sayısına oranı %21.42. 1. öğretmen, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin az olması ve ders saatlerinin yetersizliği sebebiyle kemana derslerde tam olarak kullanamadığını sadece birkaç şarkı çaldığını ifade etmiştir. 3. öğretmen ise kemanın çok zor bir çalgı olduğunu buna rağmen müzikaliteyi arttırdığını ancak öğretmenliğine bir katkısının olmadığını düşündüğünü belirtmiştir. 17. öğretmen ise kemanın öğretmenlik hayatına tam olarak katkıda bulunduğunu düşünmediğini kişisel eğitimine katkısı olduğunu düşündüğünü; piyanonun eşlik çalgısı olarak ilk ve ortaokulda daha iyi olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde “anadali keman olan müzik öğretmenlerinin aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programının birbiri ile uyumu irdelenmiştir. Bu bağlamda öncelikli olarak öğretmenlerin lisans eğitimleri boyunca çalgılarındaki yeterlilikleri sorgulanmış ve öğretmenlerin çoğunluğunun yüksek pozisyonlar içeren etüt ve eserler çalıştıkları görülmüştür. Çaldıkları etüt ve eserler

incelendiğinde ise lisans öğrenimleri süresince akademik anlamda oldukça yüksek ve batı müziği ağırlıklı bir keman eğitimi aldıkları görülen tüm öğretmenler(dört öğretmen hariç) solo ya da orkestra ile sahne performansı sergilediklerini belirtmişlerdir. Bu da öğretmenlerin lisans öğrenimleri sırasında çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu gerçekleştirebilecek düzeyde oldukça yeterli bir durumda mezun olduklarına dikkat çekmektedir.

Lisans eğitimi boyunca yürütülen ana çalgı derslerinde mümkün olan teknik ve müzikal becerilerle meslek yaşamına hazırlanan öğretmenlerin ana çalgısını derste gerektiği gibi kullanmaması oldukça düşündürücüdür. Bunun nedeni olarak da araştırmanın bir önceki alt probleminde belirtildiği gibi kemana aktif olarak yeterince kullanmadıkları tespit edilen öğretmenlerin lisans öğrenimi boyunca almış oldukları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programının birbiri ile uyumlu olup olmadığı sorusu araştırılması gereken bir durum olarak tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan 28 öğretmene “Aldığınız keman eğitimi ile çalıştığınız kurumun müzik öğretim programı birbiri ile uyumlu mu? Değilse neden” sorusu yöneltilmiş; öğretmenlerin büyük çoğunluğu oluşturan 17 öğretmen uyumlu olmadığını, 6 öğretmen kısmen uyumlu olduğunu, 5 öğretmen de uyumlu olduğunu belirtmiştir.

Uyumlu cevabı veren katılımcılar özellikle belirli gün ve haftalarda keman kullandığını ayrıca da öğrencilere keman ile solfej çalıştırdığını ifade etmiştir.

Kısmen uyumlu cevabını veren katılımcılar çalıştığı kurumun bazı kazanımlarının aldığı keman eğitimi ile uyumlu olduğunu belirtmiştir. Kemana belirli gün ve haftalarda ve marşlarda kullandıklarını bildirmiş bunun yanında çalıştıkları kurumun öğretim programının kendisini geliştirmesine yönelik olmadığını ifade etmiştir. Üniversiteden mezun olurken büyük eserler çaldıklarını ancak eğitimleri sırasında asıl öğretilmesi gerekenin okul şarkıları ve eşlikleri olduğunu ifade etmişlerdir.

Aldığı keman eğitiminin çalıştığı kurumun öğretim programıyla uyumlu olmadığını düşünen öğretmenler keman eğitimi alırken büyük ve klasik eserler çaldıklarını ve böyle mezun olduklarını ancak kendilerine asıl öğretilmesi gerekenin okul şarkıları ve eşlikleri olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler ortaokul müzik öğretim programında keman eğitimine dair bilgilerin olmadığını vurgulamış, aldıkları keman eğitimi ile çalıştıkları kurumun müzik öğretim programları arasında herhangi bir bağlantı olmadığını, beklenti ve ihtiyaçların çok farklı olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında aldıkları eğitimin klasik batı müziği tarzında olduğunu, çok akademik bir eğitim aldıklarını ancak, öğretmenliğe başladıklarında bu eğitimi öğrencilerine yansıtamadıklarını, Türk müziği alanında da çalışmış olmaları gerektiğini belirtmişlerdir.

Bu bulguyu destekler nitelikte olması bakımından Lehimer aynı çalışmasında müzik öğretmenleri derslerinde ana çalgılarını bazen ve hiç aralığında kullanmalarına neden olarak öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları ana çalgı eğitimlerinin mesleki yaşantılarında karşılına çıkan bir çalgı kullanımıyla uyuşmaması ve aldıkları çalgı eğitimini mesleki yaşantılarıyla ilişkilendirip kullanamamalarını göstermiştir. Lehimer'e göre öğretmenlerin lisans eğitiminde seçtikleri çalgıların müzik dersinde kullanılmasına uygun olup olmadığı da bu bulgunun sebepleri arasında gösterilebilir. Çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğu derslerinde ana çalgı kullanmama veya kullanamama sebeplerini okullardaki fiziki ve teknik koşulların yeterli olmamasına, ders saatinin yetersizliğine ve lisans eğitiminde alınan ana çalgı derslerinde okul müziğine yönelik verilen eğitimin yetersiz olduğuna bağlamaktadır.

1992-2018 yılları arasında yapılmış birçok araştırma da bu bulguyu desteklemektedir. Tuğcular'ın (1992) yapmış olduğu çalışmada müzik öğretmenlerinin aldıkları çalgı eğitiminin müzik öğretmenliğine yansımada farklılıklar görülmüştür. Gültekin'e (1996) göre, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların en büyük sorunu, müzik öğretmeni adayına verilen eğitimle, mezun olduktan sonra mesleki yaşamında karşısına çıkan müzik eğitimi ortamının birbirini destekleyemez durumda olmasıdır. Sağer'in (2003)

yaptığı “Müzik Öğretmeninin Çalgısı ve Mesleksi Yaşama Etkisi” isimli çalışmadan elde edilen verilere göre müzik öğretmenlerinin aldıkları eğitimle, müzik eğitimi verdikleri ortamlarda karşılaştıkları konular birbiri ile örtüşmemektedir.

Araştırmanın bu bulgusuna yönelik olarak Dilek Özçelik Herdem’in keman özelinde fakat bu kez lisans düzeyinde eğitim veren öğretim elemanlarının görüşlerine göre yapmış olduğu çalışma bakmak konuyu özümsemekte daha yararlı olacaktır (2018).

Amacı eğitim fakültelerinin müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerinde bireysel çalgı derslerinden birisi olan keman öğretim sürecinde kazanılan bilgi ve becerilerin mesleki yaşama aktarılabilmesi ile ilgili durumu öğretim elamanı görüşlerine göre incelemek olan bu çalışmada; müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerde keman eğitimi derslerinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin mesleki yaşamda kullanılmasına ilişkin eksik yönleri araştırmanın problemi olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretim elemanlarının çoğunluğu; eğitim fakültelerinde yapılan keman eğitimi ile müzik öğretmenliğinin gereklilikleri arasında uyum olmadığını; öğretim elemanlarının yarısından daha azı ise kısmen uyum olduğunu düşünmektedir. Uyum olduğunu düşünen öğretim elemanlarının oranı ise orta düzeyin oldukça altında bulunmuştur. Eğitim fakültelerinde yapılan keman eğitimi ile müzik öğretmenliğinin gereklilikleri arasındaki uyumsuzluğun iki temel nedeni, öğretim elemanlarının yarısı tarafından bildirilen, “bilgi ve becerileri transfer edememe ve kullanamama” ile “müfredat-program” sorunlarıdır.

Bu konudan hareketle araştırmanın üçüncü alt problemi olan “anadali keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlar” belirlenmeye çalışılmıştır.

Konuya açıklık getirmesi bakımından öğretmenlere idare bakımından desteklenip desteklenmedikleri sorulmuş ve çoğunun çalıştıkları kurum idarecileri tarafından yaptıkları çalışmalarda desteklendiklerini belirtmişlerdir. Bu bulguyu destekleyen sonuç Öztürk’ün (2001) çalışmasında mevcuttur. Öztürk’e göre araştırmaya katılanların %12.5’u görev

yaptıkları okulların idarecilerinin müzik dersine gereksiz baktıklarını ve maddi olanakları kısıtladıklarını ve bunlarında müzik dersini ve öğretimini olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir.

Araştırmacı tarafından bir sorun olduğu varsayılarak katılımcılara yöneltilen “müzik odasının bulunup bulunmamasıyla ilgili durum tespitinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun çalıştığı kurumda bir müzik odası bulunduğu 1 okulda müzik ve resim odasının ortak kullanıldığı belirtilmiştir.

Bu bulguya dayalı olarak Öztürk (2001) çalışmasında müzik öğretmenlerinin çoğunun görev yaptıkları okullarda müzik dersliklerinin yetersiz olduklarını belirttiklerini aktarmıştır. İki çalışma arasındaki farkın araştırmaların yapıldığı yıl itibariyle geçen 18 yıl içinde şartların kısmen daha iyiye yönelmiş olabileceğini şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılan 28 öğretmene “çalıştığınız kurumda alanınızla ilgili karşılaştığınız güçlükler nelerdir?” diye sorulmuş ve açıklamaları istenmiştir. 9 öğretmen çalıştığı kurumda alanlarıyla ilgili herhangi bir zorluk yaşamadıklarını belirtmiştir. 19 öğretmen ise çeşitli güçlüklerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. 11 öğretmen alanıyla ilgili fiziki mekân yetersizliklerinden doğan güçlüklerden ve materyal eksikliğinden kaynaklanan güçlüklerden bahsetmişlerdir. Ayrıca ders saatlerinin yetersiz olması da öğretmenlerin yaşadıkları güçlük olarak görülüyor. Öğrencilerin müzik dersine karşı ilgisiz tutum ve davranışları ile müzik öğretmenlerinin alanlarındaki kendi yetersizlikleri de karşılaşılan güçlükler arasında. Ayrıca diğer branşlardaki öğretmenlerin de müzik dersine karşı takındıkları olumsuz tutum ve davranışların da öğretmenler açısından bir sorun olduğu anlaşılmaktadır.

Lehimer’in çalışmasının son sorusunda konu ile ilgili olarak öğretmenlerin eklemek istediği görüşler açık uçlu olarak istenmiştir. Lehimer’in çalışması ve eldeki araştırma karşılaştırılarak incelendiğinde birçok bulgunun birbirini destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre öğretmenler en çok; ana çalgılarını kendilerinin seçmediği ve ana çalgılarını sevmedikleri ve benimseyemedikleri, lisans döneminde aldıkları ana çalgı eğitiminin mesleki yaşamda yeterli olmadığı ya da derste kullanmaya yönelik olmadığı; ders saatinin yetersiz olduğu; eşlik temelli bir ana çalgı eğitimi almamış olmaları; okullardaki fiziksel koşulların müzik dersi için uygun olmadığı; ana çalgı eğitimi boyunca ile okul şarkıları ve popüler müzik şarkılarına yönelik eşlik çalışmalarının yapılmadığı; lisansta verilen ana çalgı eğitiminde Türk müziğine yeterince yer verilmediği; lisans döneminde müzik pedagojisinin daha ağırlıkta öğretilmesi gerektiği görüşünde oldukları görülmektedir.

Araştırmanın son alt probleminde çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara çözüm önerisi olarak müzik sınıfı oluşturulmasının gerekliliğini, sınıflarda materyal çeşitliliğinin artırılmasını, ders saatlerinin artırılmasını; orff, kodaly ve dalcroze gibi öğretim yöntemlerinin programa eklenmesini önermişlerdir. Yine bir kısım öğretmen sınıfların ses yalıtımının yapılmasını; aynı oranda da idarecilerin daha anlayışlı olmaları gerektiğini, öğrencilerin ilgisini çekmek ve dersi daha cazip hale getirmek için festivaller ve workshop çalışmaları yapılmasını önermişler, okul- aile- öğretmen işbirliğinin güçlendirilmesi ile alana hakim olmanın önemi vurgulanmıştır.

Araştırma bütün yönleriyle ele alınıp değerlendirildiğinde müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki keman eğitimini sorgulayarak kemanın bir eğitim materyali olarak ortaokul müzik derslerinde kullanım durumunu tespit etme yoluyla müzik öğretmenlerinin bakış açısıyla alanda yaşanan sorunları belirleyip çözüm önerileri sunarak bundan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutmayı hedeflemektedir.

5.2.Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarına göre ana dalı keman olan müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersinde karşılaştıkları sorunlara yönelik geliştirilen çözüm önerileri aşağıda sunulmuştur:

- Ortaokulda görev yapan müzik öğretmenleri ana çalgıları olan kemanı ders dışı etkinliklerinin yanı sıra derslerde eğitim aracı olarak ve dinletilerde kullanabilmelidir.
- Okullarda müzik sınıflarının oluşturulmasının ve bu sınıflarda yeterli enstrüman çeşitliliğinin sağlanmasının dersin işlenişine ve öğrenciler üzerindeki kalıplaşmış bazı düşünce ve tutumların ortadan kalkmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.
- Ortaokullarda çalgı eşlikli verimli bir ders yapılabilmesi için müzik dersi saatinin en az 2 ders saatine çıkarılması gerekmektedir.
- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda okul ve çocuk şarkıları dağarcığının geliştirilmesine ve bu dağarcığa uygun eşlik yapabilecek enstrüman öğretimine ağırlık verilmesi önerilmektedir.
- Müzik öğretmeni adaylarının 4 yıllık eğitimleri boyunca öğretmenlik mesleğine çok yakın olamamaları ve üst düzey çalgı eğitimi almaları meslek hayatına başladıklarında öğretmenlerde motivasyon eksikliği yarattığı düşünülmektedir. Bunun önüne geçebilmek için müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda orkestral yaylı çalgı eğitimi yerine kalabalık öğrenci guruplarına hakim olmayı kolaylaştırabilecek enstrümanların eğitimine ağırlık verilmesi önerilmektedir.
- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen keman eğitiminin güncellenerek eşlik temelli bir ana çalgı eğitimi verilmesiyle birlikte Milli Eğitim Müfredatlarının ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekil ve düzeyde yeniden yapılandırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Bilgin, N. (1984). *Müzik iletişim ekolojisi ve müzik tüketim alanının programlanması*. 1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri. Cilt no:23. İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Bilgin, Selçuk(1998). *İlköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü çıkışlı müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü(Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel Funda(2018) *Bilimsel araştırma yöntemleri (25. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Çepni, Salih(2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Celepler Matbaacılık. Trabzon.
- Delikara, A.(2002). *Ülkemizde eğitim fakülteleri GSEB müzik eğitimi ABD keman eğitim'inde yaygın olarak kullanılan keman metotlarının keman eğitimi ders programlarına yönelik olarak İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi
- Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi *Journal of research in education and teaching*
Kasım 2015 Cilt:4 Sayı:4 Makale No:27 ISSN:2146-9199
- Erdem, B. (2013) *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine dönük motivasyon (güdülenme) düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi
- Eroğlu, E.(1998) *“XXI. Yüzyılda öğretmen”, bilgi çağında öğretmenimiz*. Ankara: Anadolu Çağdaş Eğitim Vakfı Yayını.
- Ertürk, Selahattin. *Eğitimde program geliştirme*, Ankara: Yelkentepe Yayını 1972

- Gedikli, Erdem(2003). *Eğitim fakülteleri ve müzik öğretmenleri için müzik eğitimi*.
- Gültekin, Ü. (1996). Türkiye'nin eşgüdümsüz müzik kurumları içerisinde Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin konumu ve geleceği. *I.Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu Kitabı*
- Günay, E. / Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi I* Ankara: Önder Matbaa.
- Juntunen,M. L. (2014). “*Teacher educators’ visions of pedagogical training within instrumental higher music education. A case in Finland*”. *Birithis Journal of Music Education*, 31(2).
- Kalender, Necdet(1998) *Müzik eğitiminde çalgı eğitimi ve sorunları* Bursa: Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- “Keman öğretim sürecinde kazanılan bilgi ve becerilerin mesleki yaşamda kullanımı ile ilgili öğretim elemanı görüşlerinin değerlendirilmesi www.idildergisi.com idil, 2018, cilt / volume 7, sayı / issue 51 DOI: 10.7816/idil-07-51-01 1410
- Kocabaş, A. (2003). *Müzik öğretiminin temelleri*. İzmir: Egetan Basın Yayın Ltd.Şt.
- Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaokul Müzik Dersi Programı. Ankara 2018
- Özay, Serkan (2013). *Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin sorunları* (Gazi Üniversitesi Örneği). Doktora Tezi.
- Özdemir, Gökhan, *İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumları*, 2001, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Özen, Nuray (1999). *Okullardaki çalgı eğitiminde öğretmenin rolü*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(3)

- Öztürk, Gökhan (2001). *İlköğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumları*. Yüksek Lisans Tezi.
- Sağır, T. (2003). Müzik öğretmenin çalgısı ve mesleki yaşama etkisi. *Cumhuriyetimizin 80. yılında müzik sempozyumu kitabı*. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü* (1.Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tanrıöver, A.U., Tanrıöver, G. B. (2015) *The journal of academic social science studies* <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2679> Number: 32 , p. 555-567, Winter III
- Tebiş, Cansevil (2002). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki keman öğretiminin müzik öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak müzik öğretmenliği formasyonu açısından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Tuğcular, E. (1992). *Türkiye’de müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi bölümlerinde aldıkları çalgı eğitiminin müzik öğretmenliklerine yansımaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A.(1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, Ali(1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2009). *Cumhuriyet’in İlanından Günümüze Türkiye’de Müzik Eğitimi Üzerine Bir Çalışma*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları
- Varış, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler*. (4. baskı) Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Ünal, Sadettin ve başk. (1990). *Müzik öğretimi nasıl geliştirilebilir?* F. Oğuzkan (Haz.), *Müzik Öğretimi ve Sorunları*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

- Yıldız, G. (2003). *Çocuklarda müziksel gelişim. eğitim araştırmaları, eğitim ve politika*.S:10
- Yıldız, G. (2014) <http://egitimbilimlerinotlari.com/egitim-formal-egitim-informal-egitim-ogretim-ogretme-ve-ogrenme/> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldız, N. (1986). *Müzik öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında uygulanmakta olan keman öğretim programlarının incelenmesi*; Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

EKLER

Ek 1. T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

(Ortaokul 5.,6.,7.,8. Sınıflar)

5. SINIF KAZANIMLARI

Mü.5.A. DİNLEME-SÖYLEME

Mü.5.A.1. İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir.

Mü.5.A.2 . Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Mü.5.A.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Mü.5.A.4. Seslendirdiği müziklerde gürlük ve hız değişikliklerini uygular.

Mü.5.A.5. Türk müziğinin makamsal yapısını farkederek.

Mü.5.A.6. Müzik çalışmalarını sergiler.

Mü.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.5.B.1. Temel müzik ve yazı öğelerini kullanır.

Mü.5.B.2. Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder.

Mü.5.B.3. Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık özelliklerini ayırt eder.

Mü.5.B.4. Müzikteki ses yüksekliklerini dizek üzerinde gösterir.

Mü.5.B.5. Müziklerde farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder.

Mü.5.B.6. Müziklerde temel hız ve gürlük basamaklarını ayırt eder.

Mü.5.B.7. sesin oluşumunu açıklar.

Mü.5.C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.5.C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Mü.5.C.2. Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir.

Mü.5.C.3. Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür.

Mü.5.C.4. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

Mü.5.C.5. Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder.

Mü.5.C.6. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

Mü. 5. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.5.D.1. İstiklâl Marşı'nın tarihsel sürecini millî ve manevi değerlerle ilişkilendirir.

Mü.5.D.2. Bireysel müzik arşivini oluşturur.

Mü.5.D.3. Farklı türdeki müzikleri dinleyerek beğeni ve müzik kültürünü geliştirir

Mü.5.D.4. Atatürk'ün müziğe verdiği önemi araştırır.

6. SINIF KAZANIMLARI

Mü. 6. A. DİNLEME – SÖYLEME

Mü.6.A.1. İstiklâl Marşı'nı birlikte söyler.

Mü.6.A.2. Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler.

Mü.6.A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.

Mü.6.A.4. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir.

Mü.6.A.5. Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular.

Mü.6.A.6. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.

Mü.6.A.7. Müzik çalışmalarını sergiler.

Mü. 6. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.6.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

Mü.6.B.2. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder.

Mü.6.B.3. Ergenlik dönemi ses değişim özelliklerini fark eder.

Mü.6.B.4. İnsan sesinin oluşumunu kavrar.

Mü. 6. C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.6.C.1. Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini farklı anlatım yollarıyla ifade eder.

Mü.6.C.2. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürür.

Mü.6.C.3. Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

Mü.6.C.4. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür.

Mü.6.C.5. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Mü.6.C.6. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

Mü. 6. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.6.D.1. Yurdumuza ait başlıca müzik türlerini ayırt eder.

Mü.6.D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel görüşlerini anlar.

Mü.6.D.3. Yurdumuza ait müzik türlerinin kültürümüzün bir değeri ve zenginliği olduğunu fark eder.

Mü.6.D.4. Türk müziği kültürünü tanır.

Mü.6.D.5. Dinlediği çeşitli türdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir.

Mü.6.D.6. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır.

7. SINIF KAZANIMLARI

Mü. 7. A. DİNLEME – SÖYLEME

Mü.7.A.1. İstiklâl Marşı'nı doğru söyler.

Mü.7.A.2. Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler.

Mü.7.A.3. Müzikte hız ve gürlük basamaklarını uygular.

Mü.7.A.4. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.

Mü.7.A.5. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirir.

Mü.7.A.6. Ses grupları oluşturmaya istekli olur.

Mü.7.A.7. Müzik çalışmalarını sergiler.

Mü. 7. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.7.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır

Mü.7.B.2. Müzikte dizileri tanır.

Mü.7.B.3. İnsan sesi ve ses topluluklarını ayırt eder.

Mü.7.B.4. Çalgı türleri ve çalgı topluluklarını ayırt eder.

Mü. 7. C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.7.C.1. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

Mü.7.C.2. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Mü.7.C.3. Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Mü.7.C.4. Türkülerin yaşanmış öykülerini canlandırır.

Mü.7.C.5. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

Mü. 7. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.7.D.1. Atatürk'ün müziğin geliştirilmesine verdiği önemi açıklar.

Mü.7.D.2. Dünya müziklerini tanır.

Mü.7.D.3. Dinlediği çeşitli türlerdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir.

Mü.7.D.4. Dinlediği uluslararası müzikleri türlerine göre ayırt eder.

Mü.7.D.5. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır.

Mü.7.D.6. Türk müziği kültürünü tanır.

8.SINIF KAZANIMLARI

Mü. 8. A. DİNLEME - SÖYLEME

Mü.8.A.1. İstiklâl Marşı'nı doğru söyler.

Mü.8.A.2. Toplum hayatımızda önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.

Mü.8.A.3. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden uygun örnekleri dinler.

Mü.8.A.4. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.

Mü.8.A.5. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirir.

Mü.8.A.6. Müzik eserlerini hız belirteci (metronom) kullanarak uygun hızlarda seslendirir.

Mü.8.A.7. Ses grupları oluşturur.

Mü.8.A.8. Türk kültürüne ait müzikleri dinler.

Mü.8.A.9. Müzik çalışmalarını sergiler.

Mü.8.A.10. Mahallî sanatçıları araştırır.

Mü. 8. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.8.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

Mü.8.B.2. Müzikte dizileri tanır.

Mü. 8. C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.8.C.1. Türkülerin yaşanmış öykülerini canlandırır.

Mü.8.C.2. Farklı ve tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.

Mü.8.C.3. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Mü.8.C.4. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

Mü. 8. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.8.D.1. Türk müziği biçimlerini tanır.

Mü.8.D.2. Dinlediği farklı türlerdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklar.

Mü.8.D.3. Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrar.

Mü.8.D.4. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır.

Mü.8.D.5. Dinlediği farklı türlerdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir.

Mü.8.D.6. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar.

Mü.8.D.7. Müziğin terapi yöntemi olarak da kullanıldığını bilir.

Mü.8.D.8. Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramlarını açıklar.

Mü.8.D.9. Müzik alanına ait ana ve yan meslekleri tanır.

Ek 2. Katılımcılara Yöneltilen Sorular

- 1) Mezun olduğunuzda kemanda kaç pozisyon çalışıyordunuz?
- 2) Keman eğitiminiz esnasında hangi tür etüt ve eserler çaldınız?
- 3) Keman eğitiminiz süresince çalgınızla sahne performansı gerçekleştirdiniz mi?
- 4) Okul yönetiminiz tarafından alanınızla ilgili destekleniyor musunuz?
- 5) Çalıştığınız okulda müzik sınıfı var mı?
- 6) Derslerinizde öğretim materyali olarak kemanı kullanabiliyor musunuz?
- 7) Belirli gün ve hafta etkinliklerinde kemanı kullanıyor musunuz?
- 8) Keman anadalını seçmiş olmanızın müzik öğretmenliğinize katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz? Ne tür bir katkı yaptığını açıklayınız.
- 9) Aldığınız keman eğitimi ile çalıştığınız kurumun müzik öğretim programı birbiri ile uyumlu mu? Değilse neden?
- 10) Çalıştığınız kurumda alanınızla ilgili karşılaştığınız güçlükler nelerdir? Açıklayınız.
- 11) Çalıştığınız kurumda alanınızla ilgili karşılaştığınız güçlüklerle yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Ufuk
Soyadı	ALPER ÖNDEROĞLU
Doğum Yeri ve Yılı	Denizli / 24.10.1974
Uyruğu	T.C.
E-mail Adresi	ufukalperonderoglu@gmail.com
Eğitim	
İlkokul	Gazi İlkokulu
Ortaokul	Pamukkale Ortaokulu
Lise	Denizli Lisesi
Yükseköğretim(Lisans)	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü
Yükseköğretim(Yüksek Lisans)	Pamukkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bölümü
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı	İngilizce
Durumu	Muaf